

Suomen Teosofisen Seuran

XIV vuosikokous
Helsingissä
kesäkuun 24—25 p:nä 1921

Kuopio 1921
Oy. Kirjapaino Sanan Valta

Pöytäkirja

laadittu Suomen Teosofisen Seuran XIV:ssa vuosikokouksessa Helsingissä, kesäk. 24—25 p:nä 1921.

Ensimmäinen kokouspäivä.

Perjantaina kesäkuun 24 p:nä klo 10,30 a.p. kokoutuivat S. T. S:n jäsenet Tuonenkylän Temppeeliin.

Ennen varsinaisen kokouksen alkua ojensi rva Emmi Leimu seuran jäsenten puolesta ylisihteerille, tri John Sonckille kauniin ruusukimpun kiitollisuuden osoitukseksi siitä epäitsekästä ja uhrautuvasta työstä, jota ylisihteeri oli kulu-neena vuotena seuran hyväksi tehnyt. Lahjasta lausui ylisihteeri läsnäolijoille sydämellisimmät kiitoksensa.

1 §.

Kokous aloitettiin maist. Artturi Vesenterän urkuharmooninsoitolla. Senjälkeen ylisihteeri lausui osanottajat tervetulleiksi seuran XIV:een vuosikokoukseen. Yhteisen mietiskelyhetken jälkeen julistettiin kokous avatuksi.

2 §.

Ylisihteeri ilmoitti, että kokouksella on suuri ilo ja kunnia nähdä vieraanaan Venäjän Teosofisen Seuran ylisihteeri, kreivitär Anna Kamensky ja hänen sihteerinsä Cécile Helmbolt, lausuen heidät kokouksen puolesta sydämellisesti tervetulleiksi.

3 §.

Kokouksen *puheenjohtajaksi* valittiin Kyösti Laine, *pöytäkirjuriksi* Antti Aho, *pöytäkirjan tarkastajiksi* Yrjö Lehtinen ja Hj. Arvidsson, *valtakirjojen tarkastajiksi* A. A. Saarnio ja G. W. Mustonen. *Valmistusvaliokuntaan* valittiin Helmi Jalovaara, Niilo Rauvala ja Yrjö Lehtinen. *Talousvaliokuntaan* valittiin Tuomo Tuisku, E. E. Happonen ja P. Rauvala.

4 §.

Toimitetun nimenhuudon mukaan oli vuosikokoukseen saapunut *kahdestatoista* looshista 72 jäsentä sekä irtojäseniä 29 eli yhteensä 101 jäsentä. Kokouksen jatkuessa saapui toisia jäseniä lisää, toisia poistui.

5 §.

Ylisihteeri piti tervehdyspuheen, jossa hän loi katsauksen maapallomme kehityksen sisäiseen johtoon ¹⁾).

6 §.

Esitettiin tervehdykset vuosikokoukselle.

Ylisihteeri luki „*Ruusu-Ristin*“ tervehdykskirjelmän.

Venäjän Teosofisen Seuran ylisihteeri *Anna Kamensky* piti lyhyen puheen, jonka suomeksi tulkitsi rva Anna Åhman. Nti Kamensky toi tervehdyksen Venäjän Teosofiselta seuralta, sanoen, että Venäjän teosofit ovat viime aikoina olleet eristettyinä muusta maailmasta ja toisistaan. Kun kävi mahdottomaksi pitää yleisiä kokouksia, alettiin kokoutua kodeissa. He työskentelivät vaikeista ajoista huolimatta osuustoiminnan, painetun sanan ja konserttien avulla. Mutta kun tämäkin kävi mahdottomaksi menivät he katakombeihin. Johtajat menivät kyliin ja muodostivat siellä pieniä yhteiskuntia, koettaen tynnyttää niitä aaltoja, jotka vierivät Venäjän ylitse. He olivat kaikki vakuutettuja siitä, ettei viha koskaan sammu vihalla, vaan ainoastaan rakkaudella. Uusi elämä voidaan luoda vain rauhan ja rakkauden avulla. Viime talvena oli Moskovassa venäläisiä teosofeja kohdannut suuri ilo saadessaan tavata maist. Hugo Valvanteen, joka toi heille teosofista kirjallisuutta ja tervehdyksen Suomesta. Monien vaikeuksien perästä olivat Anna Kamensky ja hänen sihteerinsä päässeet Suomeen aikeissa jatkaa matkaansa Englannin kautta Pariisiin, kansainväliseen teosofiseen kongressiin. Puhuja sanoi, että hänen on vaikea kuvata sitä tunnelmaa, joka valtasi heidät, heidän astuessaan vapaan Suomen alueelle ja saadessaan täällä lämpimän vastaanoton teosofi-veljien puolelta. Silloin he todella tunsivat, ettei teosofinen rakkaus ole vain pelkkää teoriaa, vaan todellisuutta. „Vielä on meitä kohdannut uusi ilo“ lausui puhuja, „saadessamme olla yhdessä teidän kanssanne tänä päivänä. Se on ikäänkuin vertaus-

¹⁾ Puhe on kokonaisuudessaan julkaistu „Teosofin“ numerossa 7—8.

kuva siitä, ettei kestä pitkää aikaa, ennenkuin kaikki kansat yhtyvät ja lyövät toisilleen veljen kättä. Tahdon lopettaa toivomuksella, että Viisauden Mestarien siunaus lepäisi tämän kokouksen yllä, hänen rakkautensa, rauhansa ja ilonsa, ilo olla yhdessä, ilo saada täyttää hänen tahtonsa ja työskennellä ja palvelu yhdessä. Minusta tuntuu, että meissä kaikissa tämän kokouksen jälkeen tulee heräämään tahto olla parempia palvelijoita Mestarin työssä“.

Kalevala-looshin tervehdyksen vuosikokoukselle lausui *Antti Aho*, toivoen, että tämä kokous antaisi meille entistä enemmän innostusta teosofiseen työhön.

Kalervo-looshin tervehdyksen esitti *Jussi Simpanen* toivoen, että asiat tulisivat kaikki hyvin käsitellyiksi ja että kokous siten muodostuisi kanavaksi, jonka korkeimmat ovat valinneet.

Valonheittäjän puolesta toivoi P. Rauvala, että kokouksessa vallitsisi rauha ja sovinnollinen henki.

J. R. Hannula lausui tervehdyksessään vuosikokoukselle muutamia sanoja Teosofisen Seuran erikoistehtävästä maailmassa, joka tehtävä on siinä, ettei seura, kuten uskonnot ja lahkot, julista tuntevansa ehdotonta totuutta, vaan tunnustaa olevansa ainoastaan ryhmä totuuden *etsijöitä*, ei tuntijoita, jotka iloitsevat jokaisesta uudesta totuuden mureneesta, jonka veljet tuovat esiin.

Porin teosofisen lukurenkaan terveiset esitettiin myös.

Jussi Snellman kiinnitti huomiota Anna Kamenskyn puheeseen. Hän oli puhunut ilosta, kuvatessaan teosofien työtä Venäjällä. Aikaisemmin kun häntä oli pyydetty kuvaamaan elämää Venäjällä oli hän vastannut, että he tulivat helvetistä. Puhuja sanoi näissä sanoissa piilevän suuren opetuksen: ne osoittavat, että jumalallinen henki kaikkien vastuksien ja koettelemustenkin aikana saattaa iloita siitä, että se kuitenkin aste asteelta kohottaa elämää Jumalan täydellisyyttä kohti.

7 §.

Luettiin ylishteerin vuosikertomus, jonka kokous vastaanotti käten taputuksella.

8 §.

Päätettiin lähettää sähköiteitse tervehdys seuran presidentille, Mrs. Annie Besantille. Sähkösanoman laatiminen jä-

tettiin ylishteerin huoleksi ja menoja varten päätettiin koota kolehti.

9 §.

Tilintarkastuskertomus vuodelta 1920 luettiin ja hyväksyttiin sillä lisäyksellä, että tilintarkastajain kolmanteen ehdotukseen liitetään sanat „mikäli mahdollista“. Hallitukselle myönnettiin samalla vastuuvapaus.

10 §.

Hallituksen ehdotus koskeva sääntöjen muuttamista lopulliseen asuunsa hyväksyttiin sellaisenaan.

11 §.

Erovuorossa olevista hallituksen jäsenistä valittiin uudeen *Helmi Jalovaara* ja *Antti Aho*. Kolmanneksi valittiin *Tuomo Tuisku*. Ensimmäisen ja neljännen varajäsenen sijalle valittiin *Emmi Leimu* ja *G. W. Heiskanen*. Hallituksen varapuheenjohtajaksi vuodelle 1921 valittiin *Helmi Jalovaara*.

12 §.

Tilintarkastajiksi valittiin *E. E. Happonen* ja *A. Salminen*. Varalle tulivat *G. W. Mustonen* ja *Otto Salmi*.

Klo 1,45—3 j.pp. oli kahviloma, jonka kuluessa kerättiin raha-avustusta venäläisille vieraille.

13 §.

Ylishteeri lausui Amerikasta saapuneet herra ja rouva Raitiokosken tervetulleiksi.

14 §.

A. A. Saarnio alusti kysymyksen Teosofi-lehden ottamisesta seuran julkaisemaksi aikakauslehdeksi. Alustaja huomautti, että *Teosofi*, joka tätä nykyä on maamme ainoa teosofinen lehti *Tietäjän* muututtua „Ruusu-Ristiksi“, on perustettu ja kustannettu tähän saakka yksityisillä varoilla. Viime vuoden tappion suoritti yksinään lehden julkaisija tri John Sonck. Tänä vuonna koituvista mahdollisista tappioista ei hän kuitenkaan enää voi vastata, ja koska alunpitäen oli aikomus luovuttaa *Teosofi* seuralle, piti alustaja sopivana, että seura nyt ottaisi *Teosofin* omaksi lehdekseen. Alustaja

ehdotti näinollen, että Teosofi otettaisiin tulevan heinäkuun 1 p:stä S. T. S:n omaisuudeksi siten, että tulot tältä vuodelta jaettaisiin tasan seuran ja tri Sonckin välillä. Jos taas tulisi tappiota, vastaisi seura siitä yksinään tämän vuoden alusta alkaen. Sitäpaitsi voitaisiin lehden taloudellisen aseman tueksi perustaa erikoinen kannatusliitto. Lehden nimeksi tulisi tästä alkaen Teosofi, Suomen Teosofisen Seuran julkaisema aikakauslehti.

Lyhyen keskustelun jälkeen hyväksyi vuosikokous yksimielisesti tehdyn ehdotuksen, lausuen samalla kiitollisuutensa tri Sonckille hänen uhrautuvasta työstään lehden perustamisessa ja kustantamisessa.

Ylisihiteeri lausui kiitoksensa vuosikokoukselle tehdystä päätöksestä, johon kokous vastasi kätten taputuksin.

15 §.

Kysymys Teosofin kannattajaliiton perustamisesta lähetettiin talousvaliokuntaan valmisteltavaksi.

16 §.

Otettiin käsiteltäväksi kysymys kannatusrahaston lakkauttamisesta. Kysymyksen alustaja A. A. Saarnio mainitsi, että teosofisen propagandatyön tukemiseksi oli Pekka Ervastian ehdotuksesta v. 1912 perustettu kannatusliitto, jonka tehtävänä oli koota varoja teosofisten aatteiden levittämistä varten. V. 1917 järjestettiin kannatusliitto uudelle kannalle ja sen nimi muutettiin kannatusrahastoksi. Parin viime vuoden aikana on kannatusrahaston toiminta ollut laimeata, kuten vuoden 1919 vuosikokouksen pöytäkirjassa nimenomaan mainitaan. Rahaston virkailijat ovat koko ajan käyttäneet harhaanjohtavaa nimitystä kannatusliitto. Koska hallitus sitäpaitsi viime vuosikokouksessa sai täydet valtuudet propagandatyön järjestämiseksi koko maassa, olisi asiallisinta, että hallitus, propagandatyön keskuselimenä, myös keräisi tähän tarkoitukseen tarvittavat varat. Näillä perusteilla alustaja ehdotti, että vuosikokous päättäisi lakkauttaa kannatusrahaston.

G. W. Heiskanen huomautti, että kannatusrahasto on toiminut hyvällä menestyksellä ainakin kuluneena vuotena, niinkuin luetusta vuosikertomuksesta kävi ilmi. Seuran hallitus ei ole rahastoa millään tavoin vieronut.

Hj. Arvidsson, Niilo Rauvala ja Antti Aho kannattivat alustajan tekemää ehdotusta.

Kokous päätti yksimielisesti, *että koska propagandatyö viime vuosikokouksen päätöksen mukaisesti on keskitetty hallitukselle, lakkautetaan S. T. S:n kannatusrahasto nykyisessä muodossaan.*

Tämän jälkeen kokous päättyi klo 4,5 i.p. Ilmoitettiin, että Mrs. Annie Besantille lähetettävää sähkösanomaa varten oli kertynyt rahaa Smk. 140: 25.

Lyhyen väliajan jälkeen Artturi Vesenterä piti esitelmän „Kristinuskosta ja Teosofiasta“.

Klo 7 i.p. alkoi Temppelessä „Idän Tähtien“ juhla, jossa puhui Hj. Arvidsson.

Toinen kokouspäivä.

Kokousta jatkettiin lauantaina kesäk. 25 p:nä klo 11 ap. Bulevardink. 7:ssä Helsingissä. Aluksi mietiskeltiin sopusointua ja rauhaa.

17 §.

G. W. Heiskanen ilmoitti, että kannatusrahaston tämän vuoden tilit olisivat nyt valmiit vuosikokouksen tarkastettaviksi. Kokous päätti jättää niiden tarkastamisen hallituksen tehtäväksi.

18 §.

Otettiin käsiteltäväksi kysymys Blavatsky-kirjaston luovuttamisesta takaisin Pekka Ervastille.

Puheenjohtaja piti puolestaan luonnollisena, ettei kirjastoa voida luovuttaa, ehdottaen, ettei asiaa lainkaan otettaisi keskustelun alaiseksi.

G. W. Heiskanen pyysi keskustelua asiassa.

A. A. Saarnio kannatti puheenjohtajaa.

Niilo Rauvala lausui hallituksen asettuneen suopealle kannalle kirjaston käyttöön nähden, niinkuin hallituksen ehdotuksestakin käy ilmi.

Päätettiin 26:lla äänellä 21:tä vastaan, ettei asiasta keskustella.

G. W. Mustonen pyysi merkitsemään pöytäkirjaan vastalauseensa tehdyn päätöksen johdosta.

Syntyneen epäjärjestyksen takia pidettiin 10 minuutin väliaika.

Väliajan jälkeen päätti kokous purkaa äskeisen päätöksensä ja keskustella asiasta.

G. W. Mustonen ei kannattanut yhteistä toimintaa Ruusu-Ristin ja T. S:n kesken kirjaston käytön järjestämiseksi, vaan ehdotti, että kirjasto lahjoitettaisiin takaisin Pekka Ervastille, koska seuralla ei ole huoneistoa, johon kirjaston voisi sijoittaa.

Olga Salo kannatti hallituksen ehdotusta.

Jussi Snellman huomautti, että Pekka Ervast on tehnyt ehdotuksensa siksi, että hän tarvitsee työssään monia kirjastoon kuuluvia teoksia, joita ei enää muualla ole saatavissa. Sentähden voitaisiin antaa takaisin ainakin Pekka Ervastian omat kirjat.

G. W. Heiskasen mielestä seuran olisi pitänyt antaa kirjasto takaisin, jos Pekka Ervast sitä todella haluaa.

Helmi Jalovaara huomautti, ettei ollut tarkoitus antaa kirjastoa kokonaan Ruusu-Ristin hoitoon, niinkuin Mustonen näytti ymmärtäneen asian.

Hj. Arvidsson ja *Emmi Leimu* pitivät luonnollisena, ettei seura voi luovuttaa pois saamaansa lahjaa.

Anna Åhman lausui, ettei pitäisi panna niin jyrkkää eroa Ruusu-Ristin ja T. S:n välille. Edellisen jäsenet ovat uhranneet paljon tähän kirjastoon. Kirjasto voisi kuulua yhtä paljon kummankin seuran jäsenille.

Antti Aho selosti tarkemmin hallituksen kantaa. Hallitus oli kirjeellisesti ehdottanut Pekka Ervastille, että Ruusu-Risti ryhtyisi hallituksen kanssa yhteistoimintaan huoneiston hankkimiseksi kirjastolle.

Anna Masalin-Arvidsson lausui, että kirjastoa on pidettävä seuran saamana kunnialahjana.

Yrjö Lehtinen lausui, ettei ollut kunniakasta vaatia lahjaansa takaisin. Selvää on, ettei seura voi lahjoittaa pois omaisuuttaan.

Tuomo Tuisku huomautti, ettei kukaan vastustane sitä, että kirjastoa saavat käyttää sekä Ruusu-Ristin, että T. S:n jäsenet. Silloinhan asia on selvä.

Fr. Heliö kannatti hallituksen ehdotusta.

Kokous päätti, että hallituksen tulisi jo ensi syksynä järjestää Blavatsky-kirjaston käyttö asianmukaiselle kannalle teosofisten tutkijain sekä seuran jäsenten että muiden tutkimustyötä varten.

19 §.

Otettiin käsiteltäväksi hallituksen ehdotus seuran tulo- ja menoarvioksi kuluvalle vuodelle. Keskustelua syntyi ainoastaan taloudenhoitajan palkasta, jota eräät puhujat pitivät liian pienenä. Toisten mielestä jäsenkirjurin tehtävät saattaisi joku henkilö suorittaa sivutyönään ilmaiseksikin. Koska kuitenkin mitään muutoksia ei ehdotettu, *hyväksyttiin hallituksen esitys kokonaisuudessaan.*

Klo 1,30—2,30 ip. pidettiin kahviloma.

20 §.

Niilo Rauvala teki selkoa seuran talonoston tähänastisista vaiheista. Senjälkeen kun viime vuosikokous oli kehoittanut hallitusta ryhtymään toimenpiteisiin teosofikodin perustamiseksi pääkaupunkiin, alkoi hallitus tiedustella vuokrahuoneistoja ja asunto-osakkeita. Vaikka sopivia huoneistoja tällöin olikin tarjolla, ei niiden lunastaminen voinut tulla kysymykseen, koska heti olisi tarvittu noin 150,000 mk. käteistä. Syksyllä hallitus sitten sai tietää Kansakoulunkadun varrella olevasta talosta ja tontista, jotka olivat myytävänä. Ennen kaupan päättämistä tutkittiin taloa viikon ajan. Niilo Rauvala oli m. m. puhunut asiasta rakennusmestari Similän kanssa. Tarjous tuntui kaikinpuolin edulliselta. Tontti on, kuten tunnettua, 750 m² laaja, talossa on 28 tulisijaa ja kaappasumma oli Smk. 330,000:—, josta on Smk. 150,000:— 6 % kuoletuslainana. Hallitus päätti oston viime marraskuun 4 p:nä. Kauppakirjat allekirjoitettiin saman kuun 15 p:nä. Kauppakirjan mukaan oli 100,000 mk. maksettava jouluk. 20 p:nä ja loput ennen vuoden loppua. Hallituksen puolesta valittiin talon asioita hoitamaan erikoinen talotoimikunta, johon ovat kuuluneet *Helmi Jalovaara, Edwin Larsson, Niilo Rauvala ja Tuomo Tuisku.* Myyjälle maksettiin käteistä 30,000 mk. Rahalaitoksista osottautui mahdollommaksi saada lainaa, koska kaikki varat siltä vuodelta jo oli käytetty. Näin ollen ei jäänyt muuta neuvoa kuin vedota seuran jäsenten apuun. Talotoimikunta järjesti rahojen keräyksen lahja- ja velkakirjojen avulla, niinkuin seuran jäsenille on tunnettua. Tällä tavoin saatiin tammikuun alkuun yli 100,000 mk. lainojen ja lahjojen muodossa. Myyjän kanssa saatiin aikaan sopimus, jonka mukaan jällelläoleva summa Smk. 50,000:— korkoineen on suoritettava ennen tulevan heinäkuun 1 p:vää.

Tänä vuonna on alkuunpantua keräystä jatkettu. On lähetetty rahamiehille ja liikkeille painettuja kiertokirjeitä avunsaantitarkoituksessa. Avoimia keräyslistoja on lähetetty jäsenille henkilökohtaista rahankeräystä varten. Tällä hetkellä on seuralla velan kuolettamista varten 10,000 mk. Jos lisäksi otetaan huomioon eri rahastojen varat, tarvitaan lisää vähintään 70,000 mk. Tätä summaa anottiin juuri äskettäin lainaksi Rautatieläisten eläkekassasta. Anomus hyljättiin. Asian näin ollen oli Niilo Rauvala jälleen puhunut myyjän kanssa ja sanonut hänelle, ettei hallitus saa puuttuvaa summaa hankituksi ennen määräpäivää. Insinööri Grönberg suostuu luultavasti vieläkin lykkäämään maksuaikaa. Mutta ainakin 50,000 mk. pitäisi saada maksetuksi heinäkuun 1 p:nä. Niilo Rauvala uskoi, että asia kyllä saadaan onnellisesti ratkaistuksi.

Omasta puolestaan puhuja ei pitänyt kauppaa seuralle suurena voittona, mutta ei myöskään minään tappiona. Talo on vakuutettu Smk:sta 260,000:—, mutta se on arvioitu Smk:si 430,000:—. Tontti tosin ei ole suuri, mutta jos lunastettaisiin saatavissa oleva viereinen tontti ja ostettaisiin kaupungilta Käsakoulukuja, muodostuisi alue, johon mahtuisi erittäin tilava talo. Siinä voisivat saada mukavat huoneistonsa kaikki Teosofisen Seuran sisarseurat. Tulevaisuudessa saamme, arveli puhuja, miljoonatalon, johon koko seuran toiminta on keskitetty. Mutta ensin on kauppasumma suoritettava. Viime vuonna saimme muutamassa viikossa 100,000 mk. Kyllä nyt täytyy saada 70,000 mk. heinäkuuhun mennessä.

P. Rauvala ja Fr. Heliö totesivat asian vakavuuden.

Ylishteeri ilmoitti keränneensä listoilla 2,700 mk. Erästä Keski-Suomen maaseutupankista on hänellä sitäpaitsi toivoa saada 25,000 mk:n laina. Omasta puolestaan hän koettaa hankkia ainakin 30,000 mk.

Tuomo Tuisku myönsi, että asia on vakava, mutta oli kuitenkin varma siitä, että se on järjestettävissä. Huomautti, että ellei talonosto-alotetta olisi tehty, luottaisi hän vähemmän voimiimme. Nyt on nähty, mitä yhteisen asian velvoitus saa aikaan.

Päätettiin, että jo tässä kokouksessa pannaan lista kiertämään, johon voidaan merkitä avustuksen suuruus. Listan laatijaksi valittiin Niilo Rauvala.

21 §.

Tuomo Tuisku esitti talousvaliokunnan ehdotuksen *Teosofin kannattajaliiton* perustamisesta. — Tuomo Tuisku lausui, että eilisen päätöksen nojalla on Suomen Teosofisella Seuralla nyt oma lehtensä. Kun sitä koetetaan levittää, levitetään samalla teosofian sanomaa Suomessa. *Teosofi*-lehti ei tarjoa seuralle aineellisia etuja. Päinvastoin tuottaa se vielä toistaiseksi tappiota, ja sentähden on välttämätöntä, että otetaan alote tappion korvaamiseksi. Tehokkain keino on luonnollisesti uusien tilauksien kerääminen. Sentähden valiokunta ehdottaa, että kokous päättäisi perustaa *Teosofin kannattajaliiton* seuraavilla perusteilla: 1) Kannattajaliiton tarkoituksena on huolehtia varojen keräämisestä Teosofi-lehden kustantamista ja levittämistä varten. 2) Kannattajaliiton jäsenen vähin velvollisuus on hankkia lehdelle 3 uutta tilaajaa tai suorittaa liitolle 100 mk. vuodessa. 3) Kannattajaliitto voi myöskin muilla sopivilla keinoilla koota varoja lehdelle. 4) Hallituksen tehtäväksi jätetään sääntöjen laatiminen liitolle sekä liiton toiminnan alkuunpano.

Valiokunnan ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti. Sitäpaitsi päätti vuosikokous kehoittaa jokaista jäsentä hankkimaan lehdelleen ainakin yhden uuden tilaajan.

22 §.

Anna Åhman alusti keskustelun *Palvelevasta Järjestöstä*. Alustuksen pääsisällys oli seuraava:

Teosofisen Seuran Palvelevan Järjestön tarkoituksena on panna käytäntöön yleisen veljeyden periaatteet. Se on perustettu Intiassa Mrs. Annie Besantin aloitteesta. Mrs. Annie Besant on Järjestön pää. Sen perustamiseen antoivat sysäyksen Viisauden Mestarit. Heidän mielestään Teosofinen Seura on nyt jo siksi vanha ja kokenut, että se kykenee viemään ulos maailmaan ne opit, jotka se on omaksunut. Tämä teosofisten aatteiden toteuttaminen käytännössä kaikilla elämän aloilla tuli Palvelevan Järjestön tehtäväksi. Olihan palvelustyötä jo ennenkin tehty. Mutta se oli vain yksityistä laatua. Mestarit tahtoivat, että työ muodostuisi järjestelmälliseksi.

Palveleva Järjestö on nyt levinnyt melkein jokaiseen maahan. Järjestö jakautuu eri aloilla toimiviin *liittoihin*, jotka puolestaan ovat muodostuneet paikallisista *osastoista*. Paraiten toimii Järjestö Englannissa, jossa tyoskentelee kaik-

kiaan 7 liittoa. *Anttöivisektioniliitto* vastustaa kaikkea eläinten kiduttamista ja ihmisruumiin käsittelemistä välikappaleilla, jotka tuottavat kärsimyksiä nuoremmille veljillemme, kuten rokotusta, serumruiskutusta y. m. *Sokeiden ystävät* koettavat perehtyä sokeiden maailmaan, opettavat heitä lukemaan ja auttavat heitä kaikella mahdollisella tavalla. Englannissa ilmestyy sokeain lehti, joka on toimitettu teosofisessa hengessä. Suomessa kaipaavat sokeat kipeästi rakastavia huoltajia. *Kansain veljeyden liiton* tehtävänä on poistaa vihaa ja kateutta, jotta kansat tunsisivat olevansa veljiä keskenään. Se koettaa näyttää hyvät puolet kaikissa puolueissa ja valmista siten maaperää yhdelle suurelle, kaikkia käsittävälle *veljeyspuolueelle*. Se järjestää myös kokouksia, joissa tutkitaan kansainvälisiä sopimuksia. *Dorkasliitto* toimii köyhien auttamiseksi, toimittaen heille vaatteita ja muuta hyvää. *Parantajaliitto* tahtoo auttaa sairaita niiden voimien avulla, jotka piilevät luonnossa ja ihmisessä. Jäseniltä vaaditaan voimakasta myötätuntoa lähimäisiä kohtaan ja altista palvelushalua. Osastojen kokouksissa täytyy vallita hiljaisuuden ja sopusoinnun. Yhteisessä mietiskelyssä keskitytään ajattelemaan, että rauhan, rakkauden ja terveyden henki parantaisi avuntarpeessa olevat veljet. Työhön valmistetaan jäseniä erityisillä mietiskelyharjoituksilla. Helsingissä on jo viime keväästä alkaen toiminut pieni parantajaryhmä. *Kirjeenvaihtoliitto* koettaa saada aikaan lähempää yhteyttä erikansallisten seurojen välillä. *Ajatustenhallitsemisliitto* pyrkii jäsenissään kasvattamaan tätä erikoisen suuriarvoista kykyä. *Puhujaliitto* harrastaa puhetaidon kehittämistä. Vielä on muodostumassa liitto, joka tulee käsittämään kaikki puolueet. *Sukupuolikysymysliitto* on myös järjestymässä.

Suomessa on maaperä varmaan valmis tälle laajasuuntaiselle palvelustyölle, johon Mestarit meitä ovat kehoittaneet ryhtymään. Mestareille ei ole yhdentekevää miten ulkopuolinen maailma voi. Ja sieltähän me itsekkin olemme tulleet. Valoa saaneitten on valaistava muita.

Tämän jälkeen kertoi *Cécile Helmbolt* seuraavaa *Palvelevan Järjestön* toiminnasta Venäjällä. Palvelevan Järjestön työ oli alkuaikoina hapuilevaa. Vasta vuonna 1918 alkoi määräperäinen palveleva toiminta. Sen perustehtävänä oli luoda uuden elämän muodot. Mutta jotta ihmiset paremmin vastaanottaisivat uudet muodot, oli välttämätöntä, että he tulisivat käsittämään karman ja jälleensyntymisen lait. Tätä varten Järjestö perustikin kaksi liittoa, karman- ja jälleen-

syntymisenliiton, jotka alkoivat levittää näitä oppeja kirjallisuuden ja esitelmätoiminnan avulla. Perustettiin myös Vapaan Ihmisen Järjestö, joka levitti teosofista oppia etenkin nuorten keskuuteen. Senjälkeen alettiin luoda uusia elämän muotoja. Järjestö perusti uusia teosofisia kouluja, joiden johtavina periaatteina olivat teosofiset opit. Sitten ruvettiin miettimään pienen teosofisen yhteiskunnan perustamista. Myös suunniteltiin sanatoriumia, jossa käytettäisiin teosofisia parannustapoja. Voidakseen ilmentää teosofisia näkökantoja kaupan alalla, muodostettiin teosofinen osuuskunta, joka alkoi julkaista teosofis-aiheista kirjallisuutta. Osuuskunnalla oli myös valokuvausliike ja kirjapaino. Kaikki työntekijät olivat teosofeja. Vaikka he eivät olleetkaan ammattilaisia, sujui työ kuitenkin hyvin. Sille ei ole mitään mahdollontota, joka todella haluaa palvella. Kun kävi mahdottomaksi painattaa muuta kirjallisuutta, otettiin valtiolta vastaan tilauksia, suurimmaksi osaksi sanitääriosastolta. Siten osuuskunta toimi vuoteen 1921 tuottamatta lainkaan tappiota. Mutta tammi-kuussa sekä kirjapaino että kirjakauppa suljettiin hallituksen toimesta. Valokuvausliikkeenkin täytyi aineiden puutteessa lopettaa toimintansa. Mutta venäläiset teosofit ovat varmat siitä, ettei mikään voi pysäyttää työtämme, että teosofien pyrkimyksille ei voi olla mitään voittamattomia esteitä, että teosofit ovat kaikkivoipia.

Tämän jälkeen alkoi keskustelu Palvelevasta Järjestöstä.

Tuomo Tuisku käytti ensimmäisen puheenvuoron, huomauttaen, että tähänastinen työ on ollut valmistelevaa laatua. On käännetty suomeksi Palvelevan Järjestön säännöt ja muokkailtu niitä hiukan muutamissa kokouksissa. Myös on osittain jo muodostettu muutamia osastoja. Parantajaryhmä on jo säännöllisesti toiminutkin. Toiminta on tähän saakka luonnollisesti ollut vain epävirallista laatua, koska on kysymyksessä Teosofisen Seuran alainen järjestö. Niinpä onkin tämä asia nyt otettu esille siinä tarkoituksessa, että vuosikokous hyväksyisi *Palvelevan Järjestön säännöt*. Näin tulisi Järjestön asema Seuran keskuudessa laillistetuksi.

Puheenjohtaja piti luonnollisena, että jos Järjestö kuuluu seuraan, hyväksyy hallitus sen säännöt.

P. Rawvala ehdotti, että säännöt luettaisiin vuosikokoukselle.

N. Rawvala lausui järjestön suhteesta T. S:aan, että siitä tulisi seuran hoivassa oleva liike, jonka jäsenistä enemmistö kuuluisi seuraan.

Maria Wiik lausui ilonsa siitä, että monen mielissä jo kauan kyteneeistä toivomuksesta nyt on tulossa tosi.

Puheenjohtajan ehdotuksesta tulikin päätökseksi, että vuosikokous hyväksyy *Palvelevan Järjestön perustamisen ja antaa hallituksen tarkastettavaksi sen säännöt.*

Päätöksen jälkeen jatkui vielä keskustelua.

A. Salminen vastusti sitä, että järjestö tulisi kuulumaan Teosofiseen Seuraan. Siitä syntyisi vain riitaa ja väärinkäsityksiä, kun kukin harjoittaisi palvelevaa työtään omaan suuntaansa.

Hj. Arvidsson, Niilo Valvanne ja *Fr. Heliö* vastustivat myös järjestön liittämistä seuraan. Sen tulisi olla itsenäinen sisarliike, kuten Idän Tähtikin on. *Helmi Jalovaara* oli samaa mieltä. Hänen mielestään asia oli vielä liian uusi nyt päätettäväksi. *Yrjö Lehtinen* yhtyi edellisiin puhujiin, huomauttaen lisäksi, että on vaikea vetää rajaa *Palvelevan Veljistön* ohjelmaan kuuluvan n. s. yhteiskunnallisen työn ja poliittisen toiminnan välille.

Ylisihteeri huomautti, että jo järjestön nimestä „Teosofisen Seuran *Palveleva Järjestö*“, käy ilmi, että se kuuluu T. S:aan. Siitä on sentähden mahdotonta muodostaa mitään sisarliikettä.

G. W. Heiskanen lausui, että alkuunpanijain ajatus on hyvä. Teosofisella Seuralla on oikeus perustaa se hyvässä tarkoituksessa.

Tuomo Tuiskun mielestä ei tarvinnut peljätä *Järjestön* nimen yhdistämistä seuran nimeen. Hän ei sanonut ymmärtävänsä miten *Palveleva Järjestö* voisi toimia Teosofisesta Seurasta erillään. Kaikissa muissakin maissa sen nimi on Teosofisen Seuran *Palveleva Järjestö*, ja kansallisten seurojen ylisihteerit ovat sen esimiehinä ja muutkin toimihenkilöt ovat T. S:n jäseniä. Myös *Heikki Peltola* painosti järjestön luonnollista yhteenkuuluvaisuutta T. S:n kanssa. *Hj. Arvidsson* vastusti sitä edelleenkin.

Miina Hirvonen ihmetteli, miksi tämä yritys ei ole herättänyt kaikkien luottamusta. Senhän on pannut alkuun ylisihteerimme, joka tähänkin saakka on kaikella tarmolla johtanut seuraamme.

23 §.

Keskustelun päätyttyä lausui *puheenjohtaja* kokouksen puolesta kiitöksensä venäläisille vieraille, ylisihteerille ja hallitukselle. Hallitus muodostaa ikäänkuin aivot yhteisessä ruumiissamme, jonka jäsenet ovat soluja. Kun kukin solu

täyttää tehtävänsä ja noudattaa aivojen ohjeita, silloin ruumiin toiminta menestyy hyvin, silloin on Teosofisen Seurankin menestys taattu.

Ylisihteeri lausui puheenjohtajalle ja pöytäkirjurille kiitoksensa heidän työstään, samoin kuin esitelmänpitäjille ja alustajille. Ylisihteeri kiitti myös emäntiä heidän näkymättömästä työstään.

24 §.

Vielä päätettiin lähettää tervehdys yleismaailmalliselle teosofiselle kongressille Pariisiin.

25 §.

Kokous lopetettiin klo 6,10 ip. mietiskelemällä veljeyden ykseyttä.

Kokouksen puolesta:

Antti Aho,
pöytäkirjuri.

Kyösti Laine,
puheenjohtaja.

Pöytäkirjan olemme tarkastaneet ja hyväksyneet.

Helsingissä lokak. 1 p:nä 1921.

Yrjö Lehtinen.

Hj. Arvidsson.

Kertomus Teosofisen kannatusrahaston toimikunnan toiminnasta vuosilta 1920 ja 1921 seuran vuosikokousten välisenä aikana.

Toimikuntaan on kuulunut 7 henkilöä: Rouva Magda Aspelin, neidit Elsa Hovila, Irja Miettinen, mutta viimeainnutun erottua viime vuoden lopussa hänen eronsa jälkeen neiti Saima Lehmusto sekä herrat Otto Salmi, Väinö Nurmisalo, Niilo Rauvala ja G. W. Heiskanen.

Toimikunta alkoi toimintansa viime syyskuun puolivälissä. Puheenjohtajana on toiminut allekirjoittanut, sihteerinä Väinö Nurmisalo, rahastonhoitajana rouva Aspelin viime vuoden loppuun, vaan tämän vuoden ajalla herra Otto Salmi.

Toimikunta on pitänyt 4 kokousta ja toiminut 3 juhlaa, joista ensimmäisen Teosofisen Seuran perustamismuistopäivänä marraskuun 17 päivänä ja ohjelmallisia illanviettoja joka kuukauden viimeisinä sunnuntai-iltoina. Sitäpaitsi on järjestetty esitelmätilaisuuksia ja kyselykokouksia. Esitelmiä ovat pitäneet Yrjö Lehtinen, G. W. Mustonen ja Pekka Ervast; viime mainittu on myöskin vastaillut kysymyksiin kyselykokouksissa, joita on ollut aivan säännöllisesti joka tiistai-ilta klo 7 aivan toukokuun loppuun asti ja joissa on käynyt väkeä aivan salin täydeltä; näihin tilaisuuksiin tuntui yleisö olleen erittäin mieltynyt.

Kiertävää luennoitsijaa J. R. Hannulaa, joka on jo useamman vuoden aikana nauttinut 50 markan avustusta kuukaudessa kannatusrahastosta on myöskin avustettu yllämainitulla tavalla.

Helsinki, kesäkuun 10 päivänä 1921.

Teosofisen kannatusrahaston toimikunnan puolesta:

G. W. Heiskanen.

Suomen Teosofisen Seuran vuosikertomus 24. VI. 1920 — 24. VI. 1921.

Seuran jakokysymyksen vaiheet.

Käänteentekevä ja vaiherikas on ollut kulunut toimintavuosi S. T. S:ssa. Viime vuosikokous ja monet tapahtumat sitä ennen antoivat jo aavistaa, että seuramme oli joutuva koviin koettelemuksiin ja vaikeuksiin. Kuluneen toimintavuoden keskeisimpänä kysymyksenä onkin ollut itse seuran olemassaoloa ja perusteita järkyttävä seuramme kahtiajakokysymys, joka ei ole voinut olla jälkeä jättämättä kaikkeen muuhunkin toimintaamme.

Kuten tunnettua, teki perustaja-ylisihteeri Pekka Ervast viime vuosikokouksessa esityksen S. T. S:n jakamisesta kahteen autonomiseen osastoon, okkultiseen ja yhteiskunnalliseen. Vuosikokous ei kuitenkaan voinut ottaa jakokysymystä käsiteltäväkseen, koska sitä ei oltu jätetty sääntöjen mukaisessa järjestyksessä vuosikousohjelmaan painettavaksi. Hallitus, johon Pekka Ervast vuosikokouksen jälkeen vetosi, toivoen sen toimenpidettä seuran jakamiseksi, ei myöskään katsonut olevansa oikeutettu ryhtymään minkäänlaisiin toimenpiteisiin tässä suhteessa, koska asiasta ei ollut vuosikokouksen päätöstä. Heinäkuussa seuran jäsenille lähetetyssä ylisihteerin kiertokirjeessä tehtiin selkoa jakokysymyksen vaiheista ja mainittiin, että on kohtuutonta vaatia niitä seuran jäseniä, jotka eivät tunne mitään tarvetta eristymiseen, muodostamaan erikoista osastoa sekä että ne jäsenet, jotka eivät tahdo liittyä Pekka Ervastin muodostamaan okkultiseen osastoon, jäävät edelleenkin jäseniksi S. T. S:aan, joka toimii sääntöjensä mukaisesti, muodostumatta miksikään osaksi.

Koska Pekka Ervast samoihin aikoihin lähetti S. T. S:n jäsenille kiertokirjeen (päiväty kesäkuun 30 p:nä 1920), jossa hän käsittelee tätä kahtiajakoa ja mainitsee „Teosofisen Seuran Okkultisen Osaston“ perustamisesta ja tarkoituksista sekä kehoittaa jäseniä äänestämään siihen liittymisestään, oli hallitus pakoitettu antamaan jäsenille sen johdosta uuden kiertokirjeen. Tässä m. m. huomautetaan, että S. T. S. ei

voi, niinkauan kun ei ole olemassa asiasta vuosikokouksen päätöstä, jakautua osastoihin siinä merkityksessä kuin Pekka Ervast yllämainitussa kiertokirjeessään selittää, jolloin eri osastoilla tulisi olemaan oma hallituksensa ja taloutensa ja olisivat siis täysin autonomisia osastoja. „Okkultisella Osastollakaan“ ei siis ole virallista asemaa seurassa eikä se ole oikeutettu esiintymään S. T. S:n nimessä.

Kokouksessaan 29. VIII. 20 päätti hallitus lähettää T. S:n presidentille Annie Besantille selonteon seuran jakokysymyksen vaiheista. Syyskuun lopulla lähetettiin presidentille ylisihteerin ja hallituksen jäsenten allekirjoittama lyhyt ja asiallinen selostus jakokysymyksen käsittelystä vuosikokouksessa sekä yllä mainituissa kiertokirjeissä. Lopuksi esitetään siinä pahoittelu, että näin tullaan vaivanneeksi presidenttiä tällä selonteolla seurassamme vallinneista selkkauksista, jotka olisimme toivoneet voivamme täällä keskenämme selvittää. Mutta koska jotkut jäsenistä ovat jo aikaisemmin kääntyneet näissä asioissa presidentin puoleen, katsoo hallitus olevansa velvollinen antamaan virallisen selonteon tilanteesta seurassamme.

Kun Pekka Ervastian toimeenpanema äänestys seuran jäsenten keskuudessa näytti, ettei seuran jäsenten enemmistö kannattanutkaan mainittua n. s. „T. S:n Okkultista Osastoa“, jätti Pekka Ervast viime lokakuussa hallitukselle kirjelmän, jossa hän tekee sovitteluehdotuksen hallituksen ja „Okkultisen Osaston“ välille. Ehdotuksen mukaan luopuisi „Okk. Os.“ *osasto*-ajatuksesta ja muodostuisi koko maata käsittäväksi „Okkultiseksi Looshiksi“, joka hoitaisi omat jäsenensä ja taloutensa ja suorittaisi seuralle vain ulkomaille menevät verot. Hallitus valitsi keskuudestaan jäsenet Antti Ahon ja Niilo Rauvalan tarkemmin neuvottelemaan asiasta Pekka Ervastian kanssa. Nämä laativatkin Pekka Ervastian kanssa sääntömuutosehdotuksen, jonka perusteella „Okkultinen Looshi“ voitaisiin seuran perustaa, ja jätettiin se Pekka Ervastille n. s. „Okkultiselle Osastolle“ annettavaksi. Tämä asia ei kuitenkaan pitemmälle kehittynyt, sillä mitään vastausta ei hallitukselle tullut. Sen sijaan ilmoitti Pekka Ervast kiertokirjeessään n. s. „Okkultisen Osaston“ jäsenille, että on luovuttu kokonaan pyrkimyksestä perustaa mitään „Okkultista Osastoa“ S. T. S:aan, kun ei seuran enemmistö ole sitä kannattanut, mutta on perustettu T. S:sta kokonaan riippumaton järjestö nimeltä „Ruusu Risti, Suomen Salatieellinen Tutkimusseura“.

Näin tuli siis ratkaistuksi tämä vaikea seuran jakokysymys, ja silloin kenties monen mielestä tyydyttävimmällä tavalla.

Tästä ratkaisusta ja asian myöhemmistä vaiheista päätti hallitus tämän vuoden alussa lähettää jälleen selostuksen presidentille, ja lähettikin sen helmikuulla.

Miten on Teosofisen Seuran presidentti suhtautunut tähän seuramme jakokysymykseen, siitä mainittakoon seuraavaa.

Jo yllämainitussa S. T. S:n kiertokirjeessä N:o 1 (heinäkuun 5 p:ltä 1920) mainitaan, ettei presidentin kantaa niiden kirjeiden perusteella, jotka hän oli lähettänyt vastaukseksi Pekka Ervastin y.m. hänelle talvella 1920 lähettämiin kirjeisiin, jotka viime vuosikokouksessa esitettiin ja ovat julkaisut pöytäkirjassa, voida mitenkään tulkita siten, että hän olisi suostunut seuran jakoon kahteen autonomiseen, toisistaan riippumattomaan osastoon, kuten oli hänelle ehdotettu täältä käsin ja kuten Pekka Ervast täällä tahtoi presidentin kirjeeseen nojaten tehdä. Tätä silloin tuossa seuran kierto-kirjeessä esitettyä presidentin kirjeiden tulkintaa tukeekin hänen myöhemmin esittämänsä lausunnot seuramme jakokysymyksestä. T. S:n vuosikokouksessa Adyarissa viime joulukuussa hän lausui presidentti-puheessaan Suomen oloista seuraavasti:

„Herra Pekka Ervast Suomessa toivoi seuran jakamista kahteen autonomiseen osastoon, toinen okkulttista tutkimusta varten, jonka päänä hän olisi, ja toinen valtiollista ja yhteiskunnallista toimintaa varten. Tämä oli mahdotonta; mutta minä kirjoitin hänelle, että hän oli täydelleen vapaa muodostamaan Kansallisen Seuran sisälle yhdistyksen hänen tutkimussuuntaansa varten, Kansallisen Seuran jäädessä entiselleen ja tiedonantojen välitys T. S:lle sen virkailijoiden kautta tapahtuvaksi; jäsenet, jotka eivät olleet halukkaita hyväksymään häntä opettajakseen, eivät halunneet tulla luokitetuksi ainoastaan valtiollisen ja yhteiskunnallisen työn tekemiseen, ja heitä ei voitu pakottaa ottamaan tätä nimikilpeä. Tämä ei ole tyydyttänyt häntä, vaan on hän lopullisesti muodostanut „Ruusu-Ristin, Suomen Salatieteellisen Tutkimus-seuran“, joka on avoin sekä Teosofisen Seuran jäsenille että muille. Tämä on tietysti itsenäinen yhdistys, jolle toivon kaikkea menestystä, jos se tekee hyödyllistä työtä, mutta minä en voi tunnustaa mitään „Suomen Teosofisen Seuran Okkulttista Osastoa“. Se on ulkopuolella minun T. S:n

presidenttivaltuuksieni, ja minä en ole millään tavalla yhteydessä sen kanssa. Hra Pekka Ervast on oppinut mies, ja on tehnyt suuren palvelun T. S:lle“.

Vastauksena siihen kirjelmään, joka hallituksen puolesta lähetettiin presidentille tämän vuoden alussa ja jossa kerrottiin viime syksynä tapahtuneista sovitelluneuvotteluista Pekka Ervastin kanssa ja Ruusu-Ristin perustamisesta, lausuu Presidentti yksityissihteerinsä kautta lähettämässään kirjeessä (päivätty huhtikuun 11 p:nä) seuraavasti:

„Hyvä herral,“

Mrs. Besant on saanut helmikuun 6 päivänä päivätyyn kirjeenne. Hän haluaa sanoa, että Suomen Teosofisen Seuran on kuljettava omaa suuntaansa ja on jätettävä hra Ervastin Seura toimimaan niinkuin se haluaa. On parempi, että nämä kaksi yhdistystä (ruumista) ovat toisistaan erillään — —. Teosofinen Seura ei voi olla vastuunalainen siitä okkulttisesta opetuksesta mitä hra Ervastin looshi antaa“.

Voin siis mielihyvällä todeta, että seuramme on tässä vaikeassa ristiriidassa alunpitäen, niin viime vuosikokouksessa kuin edustajainsa kautta hallituksessakin, osannut asettua kannalle, joka on seuramme presidentin kanta, ja siten se on myöskin epäilemättä parhaiten säilyttänyt olemassaolonsa ja säästynyt pahemmlta vaurioilta.

Looshit ja jäsenet.

Kivuton ei kuitenkaan ole seurалlemme ollut tämä vaihekausi ja syväkin jälkiä on se seuramme ruumiiseen jättänyt. Monet jäsenet ovat jättäneet seuran. Kolme looshia, „Vipunen“ Kuopiossa, „Astra“ Vaasassa ja „Tie“ Savonlinnassa ovat lakanneet olemasta T. S:n alaisia. Vuonna 1920 ilmoitti T. S:sta eroavansa kaikkiaan 43 jäsentä (kuollut 2) ja näihin asti tänä keväänä 20 jäsentä. Jättämällä viime vuoden jäsenmaksut suorittamatta on seurasta joutunut pois 137 jäsentä. Siis kaikkiaan on viime vuonna eronnut seurasta 182. Mutta uusiakin voimia on seuraamme jälleen tullut. Vuonna 1920 liittyi 51 uutta jäsentä ja tänä vuonna on jo tullut 20 uutta jäsentä. Seuran koko jäsenluku oli viime vuoden lopussa 464. Yksi uusi looshi, „Esperantia“ perustettiin Kellomäelle viime syksynä. „Etsijä“ looshi Kurikassa on ilmoittanut ryhtyneensä tänä keväänä uudelleen toimimaan. Mikkelin looshit „Otava I“ ja „Otava II“ ovat yhtyneet. Seuraavat

13 looshia ovat lähettäneet vuosikertomuksensa vuodelta 1920: „Kalevala“, „Vägen“ ja „Elämä“ Helsingistä, „Aatto“ ja „Rauha“ Oulusta, „Aura“ ja „Aurora“ Turusta, „Tähti“ Vaasasta, „Otava I“ Mikkelistä, „Esperantia“ Kellomäeltä, „Sampo“ Viipurista, „Väinölä“ Kotkasta, „Kalervo“, Oulun-
kylästä.

Lukurengas toimii Porissa ja Toijalassa.

Esitelmä- ja kustannustoiminta.

Osittain seurassamme vallinnut sisäinen tilanne, mutta ennen kaikkea seuran taloudellinen asema on estänyt toteuttamasta kaikkia niitä hyviä päätöksiä mitä viime vuosikokouksessa tehtiin propaganda- ja kustannustoimintaan nähden. Kansallinen luennoitsija, joksi hallitus valitsi Helmi Jalovaaran, teki syksyllä kuukauden päivät kestäväen luentomatkan. Yhdessä hänen kanssaan kävi allekirjoittanut pääsiäispyhinä tervehdyskäynnillä Mikkelissä, jossa pidettiin molempina pääsiäispäivinä luentoja, ja helluntaina Lohjan looshissa, joka tuntui jälleen elyvän elämään. Kannatusrahastolta on J. R. Hannula nauttinut 50 mk:n avustusta kuukaudessa esitelmätoiminnassaan. — Tänä kevätkautena on Helsingissä toiminut pieni lootuskoulu lasten keskuudessa.

Seura ei ole voinut saada kustannetuksi muuta kuin näinä päivinä ilmestyneen Annie Besantin kirjasen „Uudistuskysymyksiä“.

„Teosofi“ lehti on ilmestynyt edelleen, ollen tätä nykyä ainoa teosofinen lehti maassamme, kun „Tietäjä“ tuli „Ruusu-Risti“ nimiseksi Ruusu-Risti-järjestön äänenkannattajaksi.

Talonosto Helsingissä.

Pitemmän aikaa seurassa kytenyt ajatus saada teosofinen keskus Helsinkiin, puhkesi vihdoin tekoon kun tarjoutui tilaisuus silloin mielestämme hyvillä ehdoilla ostaa oma talo. Niin päättikin hallitus viime syyskuussa ostaa talon ja tontin Helsingissä, Kansakoulukatu 8. Tämän asian vaiheet ja tilanne selviää hallituksen erikoisesta selostuksesta vuosikokoukselle.

T. S:n sisarliikkeet.

Idän Tähdien Järjestön toiminnasta mainittakoon, että kansallinen edustaja Suomessa tri W. Angervo on kieltäytynyt hoitamasta sitä tehtävää ja on hänen tilallaan toistaiseksi hra Hjalmar Arvidsson. *Idän Tähti-lehti* on lakannut ilmestymästä.

Uuskristillinen liike on toiminut entisen ohjelmansa mukaan.

Yhteis-Vapaamuurariliike. Viime lokakuun alussa kävi Tanskan T. S:n ylisihiteeri, kreivitär Ellen Bille-Brahe-Selby Yht. Vapaamuurariliikkeen Skandinavian osaston edustajana täällä Suomessa (Helsingissä) perustamassa tänne ensimmäiset Yht. Vapaamuurarilooshit Helsinkiin, Viipuriin, Tampereelle ja Turkuun.

Palveleva Järjestö. Viime talvena perustettiin Teosofisen Palvelevan Järjestön „Parantajain Osasto“. Toukokuun 4 p:nä perustettiin Helsingissä koko maata käsittävä Teosofinen Palveleva Järjestö. Sen toimeenpanevana sihteerinä on Anna Ahman, puheenjohtajana Tuomo Tuisku ja rahastonhoitajana Niilo Rauvala.

* * *

Jos tämä katsaus kuluneen toimintavuoden vaiheisiin seurassamme ei olekaan kaikin puolin ilahduttava, jos täytyykin todeta, että niin vähän on saatu toteutetuksi siitä, mitä on aiottu tehdä, että olemme syypäitä useihin laiminlyönteihin, että on kenties erehdytty monessa suhteessa, on kovia vaurioita kärsitty, niin ei sittenkään ole syytä antaa mielemme masentua, vaan on rohkeasti uskallettava katsoa eteenpäin. Niin syvästi kuin monen jäsenen mieleen onkin koskenut seuran jakokysymyksen takia vallinnut tilanne, niin on sillä kenties ollut tärkeä tehtävänsä meihin nähden, ja on se katsottava välttämättömäksi puhkeamaksi jo kauan aikaa vaikuttaneista syistä. Seuran jäsenet ovat nyt tulleet pakoiteuiksi etsimään syvemmin sitä pohjaa, millä tämä seura seisoo ja harkitsemaan, miksi he pysyvät siinä jäseninä ja he ovat siten tunteneet tulleen tietoisemmiksi ja lujemmiksi jäsenyydessään. Tämä on suuri voitto. Siksi voikin uskoa, että Teosofinen Seura ja sen työ tässä maassa on vähitellen nouseva yhä suurempaan kukoistukseen ja on tuottava yhä

enemmän siunausta kansallemme, vaikka sen tie nyt käykin koettelemuksien laaksoissa. Auttakoot meitä korkeimmat palvelemaan uskollisesti tätä seuraa, että se voisi täyttää suuren tehtävänsä maailmassa.

Kesäkuulla 1921.

John Sonck,
S. T. S:n ylisihtööri.

Looshien toiminta v. 1921.

Vågen Helsingissä. V. 1920 on vakinaisia kokouksia pidetty joka perjantai, jolloin osaksi on luettu kirjoituksia teosofisista kirjoista tai aikakauslehdistä, osaksi on puheenjohtaja selostanut vastailmestyneitä, teosofiaa tai sen yhteydessä olevia aineita käsitteleviä kirjoja. Joskus on keskusteltu viikkoa ennen määrätyistä aineista. — Joka toinen perjantai on looshi järjestänyt yleisölle esitelmien lukemista. Luetuista esitelmistä mainittakoon: „Rakkaus, joka on voimaa“, „Tulevaisuuden sosialismi“, „Okkulttinen hierarkia“, „Suhteemme lapsiin“, „Muutamia näkökohtia nykyisestä maailmantilanteesta“, sekä selostus Oliver Lodge'in kirjasta „Raymond“ eli „Elämä ja kuolema“. — Johtokunnan jäseniksi vuodelle 1921 valittiin: puheenjohtajaksi prof. V. Heikel, varapuheenjoht. nti A. Olsoni, sihteeriksi nti S. af Hällström, kassanhoitajaksi nti E. Enroth ja jäseneksi hra W. Thesleff. Vuoden kuluessa on looshiin liittynyt 4 uutta jäsentä.

Jäsenluku oli vuoden lopussa 20.

Helsingissä, 15 p. huhtik. 1921.

Signe af Hällström.

Kalevala Helsingissä. Kuluneena toimintakautena on looshimme työ ollut vilkasta ja mielenkiintoista; tämän todistaa jo se runsas osanotto, mikä on ilmennyt etenkin toimintakauden lopulla, vaihdellen kokouksiin osanottajien luku 28 – 40:neen.

Looshin puheenjohtajana on toiminut Antti Aho ja varalta Herman Lehti, hänen muutettuaan pois paikkakunnalta Väinö Nurmialo.

Sihteerinä on kuluneena vuotena toiminut allekirjoittanut varalta Selim Helle.

Talouden- ja rahastonhoitajana monivuotinen rahastonhoitaja G. W. Heiskanen, tilintarkastajina jäsenet Salminen ja Kamppi sekä varalta Aino Suomi ja Miina Hirvonen.

Huvitoimikunnassa ovat toimineet rouvat Rissanen Kamppi, Hirvonen, Boehm, neidit Takala ja Suomi sekä herrat Rauvala ja Helle.

Kuluneena vuotena on pidetty 9 kuukausikokousta ja 1 ylimääräinen virallinen kokous, joissa käsitellyistä asioista on pöytäkirjaan merkitty 43 pykälää.

Keskustelukokouksia on ollut 29, joissa tavallisen työjärjestyksen mukaan on alussa käsitelty ensin tutkimusaineena „Kalevalan avainta“ ja sen loputtua „Teosofian avainta“. Keskustelukysymyksiä on esitetty 22, nimittäin

- 1). Uskon ja järjen tehtävä ihmiskunnan kehityksessä.
- 2). Kuinka herää ihmisen intuitioni.
- 3). Mikä on tärkeintä teosofian sanomassa nykyhetkellä.
- 4). Myötä- vaiko vastoinkäymiset kehittävät enemmän ihmistä?
- 5). Miksi suremme?
- 6). Miksi iloitsemme?
- 7). Mitä odotamme lähitulevaisuudessa yl. veljeydeltä?
- 8). Kansallisuuden ja kansainvälisyyden suhteista.
- 9). Mikä on looshi-työn henkinen merkitys?
- 10). Mikä on jokapäiväisen työmme henkinen merkitys?
- 11). Mikä on poliittisen ja yhteiskunnallisen työn henkinen merkitys?
- 12). Pyhittääkö tarkoitus keinot?
- 13). Mikä on ihmisen korkeampi minä?
- 14). Miten tajuamme korkeamman minämme ja miten se meissä ilmenee?
- 15). Onko rauha mahdollinen?
- 16). Miten ilmennämme rakkautta?
- 17). Joulu teosofian valossa.
- 18). Voivatko romaanit ja sadut jalostaa ihmistä?
- 19). Onko uskonnon-opetus poistettava kouluista?
- 20). Kunnioituksesta.
- 21). Rukouksen merkitys.
- 22). Mitä on uskonto?

Kaikki nämä kysymykset ovat herättäneet vilkkaan keskustelun, ja on monta niistä käsitelty 2:ssa kokouksessa.

31 p. toukok. oli meillä looshissamme vieraana Lontoon T. S. jäsen, hra Holland, jolloin olimme tilaisuudessa per-

soonallisen keskustelun kautta saamaan tietoja englantilaisten veljemme toiminnasta. Herra Holland lausui m. m. ilonsa sen johdosta, että teosofinen sanoma meillä Suomessa oli levinnyt niin suuressa määrässä työtä tekevän luokan keskuuteen.

Myöskin kesäloman aikana kokoonnuimme kesäretkien muodossa, joita tehtiin useampia Palosaaren Vapaamuurarikalliolle, kerran Fastböleen ja pari kertaa Päämajalle.

Kokouksissa, sen kun aikaa on riittänyt, olemme saaneet kuulla puheenjohtajamme toimittamaa sisältörikasta looshin, „Lotus“lehteä.

Vuoden lopussa on looshissamme 79 jäsentä.

Johtakoot Mestarit työtämme pyrkiessämme sopusointuun ja rauhaan ja säilyköön innostuksemme ja hartaudemme uutta työkautta alkaessamme.

Emmi Leimu.

Elämä-looshi Helsingissä on edelleenkin kokoontunut yksityisten jäsenten luona ja tehnyt hiljaista työtä omassa keskuudessaan. Kokoukset ovat olleet sunnuntai-iltapäivisin; aloitetut mietiskelyllä, jonka tavallisesti esitti puheenjohtaja tai se jäsen, jolla kussakin kokouksessa oli jotain esitettävää. On käyty läpi tri Steinerin yhteiskunta-opin pääkohdat. On myös suunniteltu ihmisen tutkimista sekä tavallisen tieteen että salatieteen valossa. Tässä tutkimustyössä on tehty vaatimaton alkuyritys anatomian alalla. — Muutamissa kokouksissa luettiin Annie Besantin „Aikain Viisautta“ ja keskusteltiin luetun johdosta. Muitakin keskustelu-aiheita on kokouksissa pohdittu.

Jäsenluku on 12.

Looshin virkailijoina ovat toimineet:

Edwin Larsson puheenjohtajana, Eevi Koponen rahastonhoitajana, sihteerinä allekirjoittanut.

Helsingissä, maalisk. 13 p. 1921.

Elina Valvanne.

Kalervo Oulunkylässä. Looshimme toiminta on kuluneena vuotena kulkenut hiljalleen entistä latua. Kokouksia pidettiin kevätkaudella joka viikko ja pyrittiin niissä uudelleen ja uudelleen syventymään niihin totuuksiin, jotka pyrkijälle eivät vanhene eivätkä kulu ja joiden etsintä ja omaaminen on elämän tärkein pyrintö. Sitten on keskusteltu rukouksen ja mietiskelyn merkityksestä, henkisen tiedon syven-

tämisestä, uskosta ja aineesta tajunnan kannalta, y. m. Raamatusta ja Kalevalasta otettiin myös keskusteluaiheita, ja muutamia kokouksia omistettiin „Idän Tähdelle“. Julkisia kokouksia tai juhlatilaisuuksia ei ole ollut. Kesällä erosi looshista joukko jäseniä seurassa tapahtuneen tunnetun haajaannuksen takia. Jäsenluku on nykyään 9. Puheenjohtajan erottua valittiin syyskaudella puheenjohtajaksi pöytäkirjurina toiminut rva Rosa Laakso ja hänen tilalleen kirjuriksi allekirjoittanut. — Syyskaudella kokoonnuttiin vain kerran kuussa. Vuoden varrella on pidetty kaikkiaan 19 kokousta.

Emilia Hiisivaara,
pöytäkirjuri.

Aurora-looshi Turussa on kokoutunut looshikokouksiin kevät, syys- ja talvikuukausina säännöllisesti joka keskiviikkoilta. Mietiskelykirjoina on käytetty: „Hiljaisuuden ääni“ ja „Awaken“, ja tutkimuskirjoina: „Valkoinen ja musta magia“ sekä „Teosofia ja uusi psykologia“. Neiti Matty Sonnée on kahtena looshi-iltana puhunut egyptiläisestä ja kreikkalaisesta taidetyylistä ja rakennustaiteesta. Kokouksissa on sitäpaitsi selostettu pari kirjaa ja esitetty muutamia käännöksiä. — Looshia kävi syyskaudella tervehtimässä herra Pekka Ervast ja myöhemmin syksyllä rouva Kyllikki Ignatius, joka vastasi Yhteis-Vapaamuurariliikettä koskeviin kysymyksiin ja luki esitelmän. — Looshi on toiminut ulospäin järjestämällä muutamia esitelmälukeutilaisuuksia. Kirjasto on ollut auki kahdenä viikonpäivänä talvella ja yhtenä kesällä. — Looshin johtokunnan muodostavat allekirjoittanut puheenjohtajana, neiti Anna Wilenius sihteerinä ja neiti Katri Forstén rahastonhoitajana.

Suoma Telenius.

Aura-looshi Turussa on kokoontunut kuluneena toimintavuonna kaikkiaan 36 kertaa. Kokouspäivät ovat olleet kevätkaudella torstaisin, mutta syyskaudella lauantaisin, kello 7—9 illalla. Jäseniä on kokouksissa ollut läsnä 9—13.

Kokousten ohjelmisto on muodostunut seuraavasti. Aluksi mietiskely alkusoiton kera. Senjälkeen viikon mietiskelyaiheen tutkiminen ja selittäminen. Mietiskelyaiheet on otettu jatkuvasti „Mestarin jalkojen juuressa“-kirjasta, osaksi myös kirjasesta „Valoa Tielle“. Kolmantena ohjelmanumerona on ollut viikon lukuaiheen selostus. Lukukirjana käytettiin kevätkaudella Pekka Ervastin „Teosofian sanomaa nykyajalle“.

Nyt viimeksikuluneella syyskaudella muutettiin kuitenkin lukutapaa enemmän esitelmöiväksi siten, että esitettäväksi otettiin aiheita, joiden esitykseen tarvittavan selostuksen hankkiminen oli kulloinkin jätetty jonkun jäsenen suoritettavaksi ja joiden aiheiden esitykseen ennakolta varattiin määrättyt looshikokoukset. Tämänkaltaisia aiheita oli kaikkiaan neljä, nimittäin kasvatustyö, vanhakatolinen kirkko, n.k. palvelevat järjestöt sekä yhteiskuntakysymyksen ratkaisu teosofian valossa.

Julkisia esitelmiä ovat kuluneena toimintavuonna pitäneet looshin keskuudessa seuraavat henkilöt, nimittäin kirjailija J. R. Hannula 12 ja 13 päivänä helmikuuta, fil. maisteri A. Vesenterä 2, 4 ja 5 päivänä huhtikuuta, 29 päivänä marraskuuta ja 26 päivänä joulukuuta sekä herra Yrjö Lehtinen 2 ja 3 päivänä toukokuuta. Sitäpaitsi on pidetty yksi lukutilaisuus yleisöä varten.

Jäsenten keskinäisiä illanviettoja varsinaisten kokousten lomassa on ollut kaikkiaan viisi.

Yhteydestä pääkaupungin kanssa on mainittava perustajajylisihteerin vierailu 28—30 päivänä elokuuta sekä S. T. S:n hallituksen jäsenen rouva Kyllikki Ignatiuksen käynti Turussa 10 päivänä marraskuuta.

Jäseniä on looshiin kuluneen toimintavuoden aikana liittynyt 2 henkilöä ja eronnut 10, joten looshin jäsenluku nyt on 25.

Aura- ja Auroora-looshin yhteisestä kirjastosta on toimintavuoden kuluessa tehty 380 kirjallainasta lainattavien kirjojen lukumäärän tehdessä vuoden lopulla 669 teosta.

Looshin johtokuntaan ovat yllämainittuna aikana kuuluneet varalääninsihteeriksi Aarno Kekoni puheenjohtajana, neiti Anni Rae varapuheenjohtajana, herra Uno Saarnio ja neiti Katri Samsten, kumpikin osan toimintavuotta sihteerinä, hra Eemil Virta rahastonhoitajana, neiti Anna Samsten ja herra W. Rothström varsinaisina jäseninä sekä varajäseninä opettajatar Aino Ristonmaa ja neiti Siiri Fredriksson.

Turussa, tammikuun 30 päivänä 1921.

Johtokunnan puolesta:

Aarno Kekoni.

Uno Saarnio.

Sampo Viipurissa. *Sampo*-looshin 14. toimintavuosi on painunut menneisyyden kätköihin seuraten edeltäjiään. Sen kuluessa on looshimme kokoontunut kaikkiaan 30 kertaa.

Kokouspaikkana on ollut „Arbetetsvänner“ien huoneusto. Olemme jo melkein tottuneet siihen, että ennen varsinaisen kokouksen alkua on ollut julkinen esitelmätilaisuus, johon ovat päässeet ei-jäsenetkin. Näitä esitelmiä on aikaansa ja vaivojaan säästämättä pitänyt puheenjohtajamme, hra Fr. Heliö seuraavista aiheista: Mistä johtuu ihmisen kärsimys? Karma. Lastenkasvatuksesta. Itsekasvatus. Usko. Henkinen näkemys ajatuksen tietä kehitettynä. Henkinen näkemys tunteiden tietä kehitettynä. Kirkon ja valtion ero. „Sigurd Braa“ kirj. Johan Bojer, teosofian valossa nähtynä sekä 10 sarja-luentoa aiheesta „Kristinuskon mysteerit“. Allekirjoittanut on pitänyt 2, joista toinen kosketteli kuolemakysymystä ja toinen oli vapaa suomennos Eva Blytt'in „Lotuskirjeiden“ kappaleesta „Koti, pöytä ja sänky“. Juhlia on ollut: Blawatskyn juhla ja ensimmäisenä joulupäivänä keskuskansakoululla pidetty teosofinen matinéa. Uuden vuoden vastaanotimme asiaankuuluvine menoineen puheenjohtajan kotona, jossa emäntä tarjosi vielä kahvitkin. Kesän aikana ei kokouksia ollut, vaan kokoonnuimme sunnuntaisin Papulanlahden rannalla, joka rauhaisa paikka jo monena kesänä peräkkäin on houkutellut helmaansa nauttimaan kesäisen luonnon kauneutta. Kulunut vuosi oli merkille pantava, syystä, että saimme mieluisia vierailuja. Helmikuulla vieraili kirjailija Hannula, pitäen 3 julkista luentoja. Heinäkuulla kävi perustaja-ylisihteeri Pekka Ervast kiertomatkaltaan loosheissa myös Viipurissa. Keskusteltiin tilanteesta, joka vallitsi silloin Suomen T. S:ssä ja yksimielinen päätös oli, että Teosofisen Seuran tulee pysyä henkisen tiedon levittäjänä kaikkien puolue- y.m. kiistojen ja riitojen yläpuolella. Sen kokoukset älkööt milloinkaan muodostuko maisten pikkuharrastusten kiistokentiksi! Myöhemmällä syksyllä kävi perustaja-ylisihteeri uudelleen ja piti silloin 3 yleistä esitelmää, 2 aiheesta: Teosofia ja nykyinen maailman tilanne sekä 1 aiheesta: Kristinuskon olemus. Looshikokoukset ovat tavallisesti alettu mietiskelyllä. Mietiskelyaiheina on m.m. ollut: Kuinka voimme sopusointua käytännössä toteuttaa? Minä itse en tee mitään, vaan Logos, Jumala minussa. Yhteisymmärrys-yhteenkuuluvaisuus-yleinen veljeys. Kunniolta itse itseäsi ylinnä kaikkea, y.m., joiden johdosta on ollut keskustelua. Keskusteluaiheina on myös, paitsi virallisia asioita ja hallinnolta sekä ylisihteeriltä saapuneita ilmoituksia ja kirjelmiä, ollut keskustelukysymyksiä, joita ovat esittäneet hrat O. Tijanen ja V. Heimonen sekä

nti S. Sohkanen. Hra B. Juutilainen selosti 2:na eri esitelmänä käärmesymboliikkaa. Tutkimuskirjoina on käytetty „Bhagavad Gitaa“ ja „Teosofian Avainta“.

Johtokunnan kokouksia on pidetty yksi.

Maksavia jäseniä looshissamme on vuoden lopulla 24; eronnut näistä on 3, uusia jäseniä liittynyt 1.

Johtokuntaan ovat kuuluneet:

Fr. Heliö puheenjohtajana, Hilma Laitinen varapuh. joht., Lenn. L. Leino kirjaston- ja rahastonhoitajana, Ida Laakkonen sihteerinä, Alma Ruukki varasihteerinä. Musiikista kokouksissa ja juhlissa on huolehtinut musiikeri Lenn. L. Leino.

Teosofisen seuran jäsenenä olkaamme todellisia Mestarien palvelijoita ja uskollisia sille tehtävälle, joka annettiin Teosofiselle Seuralle silloin kun se näkyväisessä maailmassa perustettiin. Pois itsekkyyks ja kiistat! sillä ainoastaan niin kauan, kun työmme on epäitsestä, Mestarien nimessä ja heidän avullaan ja johdollaan tehtyä, niin kauan voivat Ne Suuret vuodattaa viisauttaan meihin ja työskennellä meissä ja meidän kauttamme Logoksen suuren suunnitelman toteuttamiseksi. *Koettakaamme tulla todellisiksi teosofeiksi!* Olkoon se tämän alkavan vuoden tunnussana!

Viipurissa, 27 p. tammikuuta 1921.

Fredr. Heliö,
puh. joht

Ida Laakkonen,
sihtööri.

Otava I ja Otava II Mikkelissä ovat toimineet vuoden 1921 yhdessä, pitäen kokouksia joka sunnuntai-ilta, paitsi kesän aikana, sekä kuukauden ensimmäisenä sunnuntaina, mikä kokous on ollut Idän Tähdän virkailijoiden toimeenpanema ja pyhitetty Idän Tähdän aatteelle. Toiminta on ylipäänsä ollut vilkasta, vaikkakaan ei ulkonaista työtä ole tehty. Tutkimuskirjana on käytetty „Teosofian Avainta“ ja mietiskelykirjana „Mestarin jalkojen juuressa“ kirjaa. Vuoronsa mukaan on kukin jäsen hoitanut ohjelman suorittamisen kokouksissa. Kokouksien sekä alussa että lopussa olemme useimmiten saaneet kuulla rouva Angervon laulua ja arkkitehti Rankan soittoa, mikä on suuresti kohottanut mielialaa kokouksissamme.

Näin on vuosi taas kulunut vakavassa työssä. Vuoden viimeinen kokous jouluk. 17 p:nä oli virallinen. Päätettiin suuremman yhtenäisyyden saavuttamiseksi hajottaa Otava II siten, että kaikki sen jäsenet siirtyvät Otava I:seen. Koko vuosi oli jo yhdessä työskenneltykin, nyt ratkaistiin asia

virallisesti, koska näin menettelemällä arveltiin asioiden hoidon saatavan käytännöllisimmin järjestetyksi. Vuoden 1921 virkailijoiksi valittiin: puheenjohtajaksi entinen puheenjohtaja Selma Mehtonen, sihteeriksi hra Lahja Leppänen, rahastonhoitajaksi hra Petter Lappi, hallituksen varajäseneksi rouva Anni Leppänen, hallituksen toiminnan tarkastajiksi arkkitehti A. Rankka ja hra A. Tammisto.

Toisen joulupäivän iltana oli looshi kutsunut herrasväki Rankan kotiin jäähyväisyhdessäoloon kunnioitetun ja pidentyn, paikkakunnalta poismuuttavan perustajansa, tohtori V. Angervon ja rouva Anna Angervon, joka uskollisena miehensä avustajana oli laulullaan looshin teosofista henkeä suuresti ylläpitänyt. Arkkitehti Rankan esitettyä Bach'in ihanaa musiikkia, puhui eroavalle looshin ensimmäiselle ja monivuotiselle puheenjohtajalle ja hänen rouvalleen kapellimestari L. Linnala, tulkiten looshin kiitollisuuden tunteet. Puheeseen vastasi valituin sanoin tohtori Angervo. Tilaisuutta varten kirjoittamansa runon lausui rva Anni Leppänen. Ilta kului mieliä ylentävässä, joskin kaihomielisessä hengessä rouva Angervon kaiuttaissa ihania laulujaan ja hra Rankan esittäissä ylevää musiikkia. Näin loppui vuosi 1920. Tuokoon tuleva vuosi siunausta työllemme ja voimaa meille työskentelemään suuren aattemme puolesta.

Mikkelissä, tammik. 15 p:nä 1921.

Selma Mehtonen.

Arvid Tammisto.

Tähti-looshi Vaasassa. Toiminta vuoden kuluessa on ollut yhäti hiljaista itsekasvatusta. Kokoukset sunnuntaisin, vuoden alkupuolella, klo 12—2. Kesäloman jälkeen kuukauden ensimmäisinä sunnuntaina. Kokoukset alettu ja lopetettu mietiskelyllä, joissa on pohdittu monia eri aiheisia kysymyksiä. Kun jäseniä looshissa vuoden kuluessa muuttojen vuoksi on vähentynyt 10:nellä on toimintamme ollut hiljaista, sillä ulkopuoliset harvoin ottavat kokouksiin osaa. Ainoat juhlahetket olivat meillä ylishteerin ja neiti Jalovaaran ja Hannulan vierailut looshissa.

Johtokunta: puheenjohtaja F. Tornfors, jäsenet E. Forsell, J. Åkerman ja T. Laurila.

Vaasa, helmikuulla 1921.

T. Laurila,
kirjuri.

Rauha-looshi Oulussa. Viime vuosi on, kuten edellisekin vuodet kulunut Rauha-looshissa enimmäkseen hiljaisessa, sisäänpäin suunnatussa työskentelyssä, vaikkakin se voimakas kuohunta, joka varsinkin viime kuluneena vuonna on ollut Suomen Teosofisessa Seurassa havaittavissa, on heitellyt maininkejansa tänne pohjan perillekin. Tästä huolimatta on Rauha-looshissa kuitenkin pyritty käsittelemään S. T. Seurassa ilmenneitä kiistakysymyksiä veljellisessä hengessä ja siinä jossakin määrin onnistuttukin, vaikka jäsenten keskuudessa on ilmaantunut erilaisia käsityksiä mainituista kysymyksistä.

Se vähäinen toiminta, mitä täällä on kyetty aikaan saamaan, on suunniteltu yhdessä ja yhteisvoimin toteutettu. Tästä toiminnasta mainittakoon, että Rauha-looshin aloitteesta tšekäläiset teosofit puuhasivat marraskuun 17 päiväksi teosofisen esitelmätilaisuuden, jossa oli myöskin musiikkia ja lausuntoa ja josta kertyneet tulot lahjoitettiin S. T. Seuralle, käytettäväksi seuran hyväksi sen vapaan harkinnan mukaan. Myöhemmin, joulukuun alkupäivinä, esitettiin sama esitelmä myöskin Kemissä ja Torniossa ja lahjoitettiin näistäkin tilaisuuksista kertyneet tulot Seuralle. Mainittakoon myöskin, että metsänhoitaja Blumenthal Kemistä lahjoitti viime marraskuulla Rauha-looshille erään maalaamansa hienon akvarellin, joka hänen toivomuksensa mukaan muutettiin rahaksi, käytettäväksi jollakin sopivalla tavalla teosofisten aatteiden hyväksi. Näin kerääntyneet rahatkin lahjoitti looshi seuralle. Edellämainituista esitelmätilaisuuksista ja puheena-olevasta taulusta kertyi muuten kaiken kaikkiaan rahaa 1,300 mk. Vaikkakin looshin toiminta on ollut näin pientä, on se kuitenkin merkittävä ilahduttavana ilmiönä, sillä se todistaa, että täällä Pohjan perilläkin alkaa vähitellen selvitä se periaate, että Teosofisen Seuran jäsenyys velvoittaa ei ainoastaan työskentelyyn itsensä kehittämiseksi, vaan myöskin työhön ja ponnisteluun henkisen äitimme Teosofisen Seuran hyväksi ja teosofisten aatteiden levittämiseksi.

Rauha-looshiin on kuluneen vuoden aikana liittynyt 2 uutta jäsentä nim. Fanny Ilvesviitta ja Suoma Salminen sekä loppuvuoden aikana looshin jäsenyydestä eronnut 3 henkilöä, nim. Anna ja Albert Nikander, jotka jo pitemmän aikaa ovat asuneet toisella paikkakunnalla ja jotka sitäpaitsi ovat eronneet Suomen Teosofisesta Seurastakin ja liittyneet äsken perustettuun „Ruusu-Ristiseuraan“ sekä Fanny Ilvesviitta, joka oli toiminut looshin puheenjohtajana. Jäsenluku on

nyt 10. Looshin virkailijoina ovat viime vuoden lokakuun 6 päivään asti, jolloin puheenjohtaja erosi looshista, toimineet seuraavat henkilöt: puheenjohtajana Fanny Ilvesviitta, varapuheenjohtajana I. V. Hissa, rahastonhoitajana Fanny Haapala, kirjastonhoitajana Mimmi Manninen ja sihteerinä allekirjoittanut Lyyli Hela, sekä mainitun päivän jälkeen puheenjohtajana I. V. Hissa, varapuheenjohtajana ja rahastonhoitajana Jenny Haapala sekä sihteerinä ja kirjastonhoitajana samat kuin aikaisemminkin.

Oulussa, tammikuun 3 p:nä 1921.

I. V. Hissa.

Lyyli Hela.

Aatto-looshi Oulussa. V. 1920 on looshi kokoontunut entiseen tapaan kaksi kertaa viikossa, sunnuntaisin avonaisiin ja torstaisin jäsenten keskeisiin kokouksiin, joiden ohjelma on ollut samanlainen kuin edellisenä vuonna. Looshin virkailijoina ovat myös olleet samat kuin v. 1919.

Mitään juhlia ei looshi yksin ole järjestänyt. Viime toukokuussa kyllä herra J. R. Hannula kävi luentomatallaan Oulussa pitäen kolme luentoa ja valaen uutta voimaa hiljaiseen työskentelyymme. Marraskuun 17 päivää vietimme Rauha-looshiin kanssa julkisella esitelmätilaisuudella, josta kertyneet varat tulivat Suomen T. S. hyväksi. Myös vietimme uudenvuoden yötä omassa pienessä piirissämme.

Ne voimakkaat virtaukset, suunta- y. m. riidat, jotka ovat myrskynneet päämajan ympärillä, ovat vaan heikkoina maininkeina tuntuneet looshissamme. Vuosikokouksessa tosin pari jäsenistämme kirjottautui herra Ervastian perustamaan „Okkultiseen Osastoon“, mutta myöhemmin herra Ervastian ryhtyessä puuhaamaan „Ruusu-Risti“-seuraa, ei looshistamme liittynyt siihen ainoatakaan. Kun asiasta keskusteltiin, tultiin yksimielisesti siihen tulokseen, että T. S. tarjoaa vielä siksi paljon tutkimis- ja toiminta-aloja, että on turhaa lähteä uusille teille, vaan koetetaan entistä innokkaammin oppia niitä läksyjä, joita T. S. opettaa. Näin olemme pysyneet entisissä toimintamodoissa ja koettaneet kukin voimiemme mukaan totuutta palvella, sitä itsellemme ja kanssa-veljillemme kirjastaa.

Signe Rosvall,
sihteeri.

Väinölä-looshi Kotkassa. Kun Väinölä-looshin jäseniä sitten v. 1918 on paikkakunnalla ollut vain kolme, ei looshi-

työ ole sellaisenaan menestynyt. Siksipä heräsikin pääsiäisenä 1920 herra Lehtisen käynnin ja luentojen johdosta kysymys lukurenkiaan muodostamisesta paikkakunnalle. Siihen liittyi heti viisi jäsentä ja kokoontui se kevään kuluessa joka sunnuntai klo 12.

Kesäloman jälkeen on Lukurengas sitten säännöllisesti kokoontunut ennen mainittuun aikaan ja on sen jäsenluku kasvanut, käsittäen nyt 11 jäsentä. Luettu on „Ihminen ja hänen ruumiinsa“ ja „Mestarin jalkojen juuressa“. — Paikkakunnalla on vierailut jo mainittu herra Lehtinen ja neiti H. Jalovaara, joille kunnallekin lukurengas on kiitollinen sen virkistävän vaikutuksen tähden, joka heillä on ollut.

Kotka, maaliskuulla 1921.

Lukurenkaan puolesta:

Matty Ylönen.

Etsijä Kurikassa. Looshimme toiminta täällä Kurikassa on ollut pitkän aikaa aivan lamassa, vaan maaliskuun 27 p. 1921 pidettiin kokous allekirjoittaneen luona, jossa päätettiin alkaa kokoontua joka kuuk. ensimmäisenä sunnuntaina. Puhemiesjohtajana ja kirjuriina toimii edelleen Veikko Palomaa, rahastonhoitajaksi valittiin allekirjoittanut, rouva N. Saaren jälkeen joka kuoli viime syksynä.

Veljellisesti

Herman Nummi.

Korventuli Vihannissa. Alkupuoli vuotta toimittiin samaan tapaan kuin viime vuonnakin, nim. että kokoukset olivat avoinna kaikille teosofian harrastajille. Kesäloman jälkeen palattiin taas vanhaan työtapaan sikäli että kokoukset olivat suljettuja paitsi kuukauden viimeinen kokous, joka oli avoinna kaikille.

Läksykirjana on käytetty „Mestarin jalkain juuressa“-kirjaa. Luetun johdosta on aina keskusteltu. Varsinaista keskustelukysymystä ei ole ollut. Mietiskelykirjana on käytetty „Sydämen oppia“. Mietiskelyaiheen johdosta on myös keskusteltu.

Mitään ulospäistä toimintaa ei ole tänä vuonna ollut. Kirjailija Hannula piti kuitenkin 2 julkista esitelmää keväällä paikkakunnalla teosofiasta.

Looshiin on liittynyt vuoden kuluessa 1 uusi jäsen. Jäsenluku on nyt 12. — Puheenjohtajana on ollut Matti Erkkilä, varapuheenj. ja sihteerinä Teutori Salovaara, kirjastonhoit. Heikki Kaarto ja rahastonhoit. Arvi Tikkala.

Korvenkylässä, maaliskuun 15 p:nä 1921.

Teutori Salovaara.

Esperantia Kellomäellä. Looshin toiminta alkoi syysk. 24 p:nä 1920. Vuoden kuluessa on pidetty 14 kokousta, joissa on luettu ja pidetty 25 esitelmaa. Näistä mainittakoon: Teosofisen looshin tarkoitus; Teosofisesta liikkeestä (B. P. Wadian kirjoista); Sofia-nimen tarkoitus; Rakastakaamme toinen toisiamme; Taivaalliset hierarkiat; Unista ja alitajunnasta; Mietiskelystä; Krotonan yliopistosta; Veljeydestä; Enkelien maailma; Kolmesta kristillisestä hyveestä: usko, toivo ja rakkaus; Mitä on teosofia; Luonnonhenget (Leadbeater). Jouluk. 5:nä ja 16 p:nä Kellomäellä pidetyissä julkisissa esitelmissä puhuivat tri Sonck ja N. W. Jefimoff.

Looshissa on muodostettu 3 piiriä, jotka ovat seuraavat:
I piiri. Alkeisteosofiaa. Vapaa pääsy kaikille. Opetusta ovat antaneet W. H. Holschewnikowa ja N. W. Jefimoff.
II piiri. Astrologiaa. Avoinna kaikille haluaville. Opettajana toimii rva A. N. Marie.
III piiri. Ainoastaan jäsenille. Tutkittu „Ihmisen sukuluetteloa“. I:ssä piirissä on pidetty 14 esitelmaa, II:ssä 12 ja III:ssä 10 esitelmaa.

Sitäpaitsi pidettiin Kellomäellä helmik. 20 p. julkinen esitelmä ja Raivolassa tammik. 28 p. Kuokkalassa, tait. I. E. Rjepinin piirissä on myös pidetty sarja esitelmiä.

